

vistnok være dem temmelig ligegyldigt, under hvilket Navn de maae yde Afgifterne. Det er imidlertid i Forslaget kun tilstedet, at Communefogden lønnes, det er ikke Noget, som er paabudt, og jeg skal derfor ikke lægge videre Vægt derpaa. Derimod, naar der siges, at der skal være en Communefoged, hvem Commune-Bestyrelsen skal være overdraget, men at der ved Siden af ham skal staae et Communeraad, saa er det mig ikke klart, hvilken dette Sidstes Competence egentlig er. Der skal være et Communeraad og en Communefoged, og denne sidste skal have den egentlige Bestyrelse, medens hiint skal være mere lovgivende, skal afgjøre de vigtigere Anliggender, skal bevilge Udgifter o. s. v. Saaledes har man det mange Steder, men det stemmer ikke med Livet, saaledes som det nærmest har udviklet sig hos os. Hos os er den folkelige Indflydelse ikke indskrænket til Behandling af de vigtigere Sager, til at bevillige et Budget, til at afgjøre vigtige staaende Spørgsmaal; men den udstrækker sig umiddelbart til alle communale Sager og Anliggender (Hør!). Ja, jeg vil tilstaae, at der, naar vi tage Sagen for os aldeles uden Hensyn til de bestaaende Forhold og den særegne Udvikling, kunde være Spørgsmaal om, hvad der er det rigtigste, og jeg vil tilstaae, at der fra det theoretiske Standpunkt kan anføres meget for en saadan Deling; men saaledes som Livet nu engang gestalter sig hos os, troer jeg ikke, at Communens Beboere vilde finde sig tilfredse med, at en enkelt Mand kom til at have Afgjørelsen af alle de mindre communale Anliggender; jeg troer tværtimod, at de vilde forlange, at Medlemmerne af Communeraadet faae Indflydelse paa ethvert kommunalt Anliggende. Det er, mine Herrer! ikke store Forhold, som ere Gjenstand for Communalbestyrelsernes Forhandlinger; det er Smaaspørgsmaal, men de behandles med Omhyggelighed derved, at Flere deeltage i Afgjørelsen. Om en Dreng trænger til et Par ny Træsko, om en Kone kan trænge til to Skjæpper Rug, og alle saadanne Smaaspørgsmaal afgjøres saaledes i Fællesskab, og undersøges snart af Det snart af et Andet af Communalbestyrelsens Medlemmer, saaledes at den Enkelte for den Byes Vedkommende, hvor han er

valgt, undersøger, om i det anførte Tilfælde Drengen trænger til disse Træsko, om Konen trænger til denne Rug, og undersøger Enkelthederne med Omhyggelighed. Derved faaer man en meget sparsommelig og meget omhyggelig Bestyrelse af Anliggenderne. Men gaae vi nu hen og dele dette, idet vi stabe en mere compliceret Indretning med en Foged i Spidsen, som har den executive Myndighed, og et Communeraad, som har den egentlige lovgivende Magt, saa tager man, synes mig, næsten al Magt fra Communeraadet, og det vilde da ikke blive Meget, dette fik at afgjøre. Jeg troer ikke, at det stemmer med vor Tilbøielighed, vor Natur og med Medlemmernes Anskuelse i Kommunen, at en enkelt Mand skal kunne afgjøre, om Drengen skal have disse Træsko eller Konen denne Rug; jeg troer, at man ønsker en Afgjørelse i Fællesskab, grundet paa en omhyggelig Undersøgelse af de stedfindende Forhold. Saaledes vilde man, ved at staae ind paa den Vej, Forslaget i denne Henseende anviser, komme i Modstrid med Livet, som det nu engang har uddannet sig i vore communale Forhold. Man erindre, at vort kommunale Træ er ungt, at det ikke har staaet dybe Rødder, ikke er voxet meget; men det har maaskee begyndt at staae Rødder. Det Punkt, jeg har afhandlet, troer jeg, er af yderste Vigtighed, og naar der her gjøres et Misgreb, vil det upaarvørligt i høj Grad skade den communale Udvikling.

Der er fremdeles i Forslagets § 17 bestemt, at Communeraadet skal tage de afgjørende Beslutninger, og her fremtræder da den modsatte Anskuelse af den, som der synes mig at ligge i Forslagets § 18. Jeg maa tilstaae, at jeg ikke ret forstaaer hiin Bestemmelse. Det hedder: „Communalraadet tager afgjørende Beslutninger med Hensyn til samtlige de communale Indretninger, Forhold og Anliggender, forsaavidt disse ikke ved Lov ere undergivne Statens umiddelbare Omraade“. Jeg skal her strax bemærke, at det dog er mindre rigtigt, naar der siges, at Communeraadet har den afgjørende Myndighed, da jo dets Beslutninger kun faae Gyldighed, naar de stadfæstes af vedkommende Landdag; thi en Beslutning, som behøver Stadfæstelse, forekommer